

Földhasználat és agrártámogatás a Natura 2000-es gyepterületeken

Hazánk területének több mint egyötöde tartozik a Natura 2000 elnevezésű európai ökológiai hálózathoz. E területek értékes élővilága csak a gazdálkodókkal együttműködve őrizhető meg.

Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk feltétele volt az uniós természetvédelmi szabályozás honosítása, és a Natura 2000 területek kijelölése. A Natura 2000 területek kiemelkedő jelentőségű természeti kincsnek tekintenek, különfontosságúnak az élővilág megőrzése szempontjából. A kijelöléssel hazánk területének több mint 20%-a – másképp fogalmazva minden ötödik négyzetméter – Natura 2000 területé vált. Az eredeti védett területeink csaknem mindegyike bekerült a hálózathoz, s ezeken kívül további körülbelül 1,2 millió hektár kapott uniós védettséget. A Natura 2000 területek védelmében különösen hangsúlyos a gazdálkodók, a hagyományos gazdálkodási módok szerepe, mert itt a gazdálkodói és természetvédelmi célok közötti összhangolásán alapuló megővés kerül előtérbe.

Hogyan érinti a gazdálkodókat a Natura 2000?

Az érintett területek helyrajzi számaint miniszteri rendelet (KvVM, 45/2006 XII. 8.) melléklete tartalmazza, a működési lapokra történő bejegyzések a földhivatalokban jelenleg is tolvannatosan zajlanak. A Natura 2000 hálózathoz került gyepterületek (trét, legelő) hasznosítását területek földhasználónak (tulajdonos vagy bérlet) bizonyos előírásokat kell betartaniuk, esetleg kompenzációs támogatást igényelhetnek.

Miúgyis két rendelet szabályozza. Az egyik a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól [269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet], a másik a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályait ismerteti [128/2007. (X. 31.) FVM rendelet].

Az alapszintű előírások a hosszú távon fenntartható gyephasznosítást és a természeti értékek megőrzését segítik, lényegében a „jó gazda gondossága” típusú hozzáállást hivatottak serkenteni, erősíteni. Ennek részleteit a fenti Kormányrendelet rögzíti. Legfontosabb elvárások, legelterjedtebb vagy károsító hasznosítás. Csak szarvasmarha, bivaly, ló, szamár, juh és kecske legeltethető. A túllegeltetést kerülni kell. A gyepterületen maradó károsítás tilos. Nem szabad trágyát kijuttatni. 5–10%-nyi területet váltakozó területműveleten károsítatlanul kell hagyni. Vízvezetés és öntözés nem megengedett. Éjszakai munkavégzés tilos. Kiszorításos készletelési módszert kell alkalmazni. Készletelésnél vadriasztó-lánc használata kötelező. Inváziós és természetidegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni (de tilos minden más célú vegyszerezés). A kaszálást 5

nappal előre be kell jelenteni az illetékes nemzeti park igazgatóságának. Szarvasmarhát csak a kaszálást követő legfeljebb 30 napig szabad tartani a gyepterületen. Engedélyelhető végezhető tevékenységek: nád itása, október 31. és április 23. között, legeltetés, illetve vadgazdálkodási létesítmények elhelyezése.

A kötelező előírások betartásáért azokkal arányos, évente igényelhető kompenzációs támogatásban részesülhetnek a gazdálkodók (már 2007. novemberétől!). Nem jár ilyen külön támogatás azokra a gyepterületekre, ahol jelenleg már valamely gyepterület-érintő agrár-környezetgazdálkodási célprogram fut (horizontális vagy vertikális, hiszen azok előírásába és támogatási struktúrájába már beépültek a fenti alapszintű támogatási elemek és összegek).

A Magyar Madártani Egyesület kiemelt témaként kezeli a hazai gyepek élővilágbarát hasznosításának elősegítését, a gazdálkodói igények és a természetvédelmi elvárások összhangolásának segítségét. A www.grasshabit.hu weboldalon számos hasznos kiadvány és információ érhető el e témakörben.

A Natura 2000 hálózattal kapcsolatban praktikus információk találhatóak a www.natura2000.hu címen. További részletek miatt érdemes mielőbb felkeresni a falugazdászokat, az MVH kirendeltségeket és a szaktanácsadókat! A rendeletek megtalálhatók az FVM honlapján (www.fvm.hu). Az előírások értelmezéséhez szakmai segítségért forduljunk bizalommal a Nemzeti Park Igazgatóságok helyi szakembereihez (www.nemzetipark.gov.hu/).

Fülöp Gyula, Krüll Attila,
Solt Szabolcs, Rév Szilvia
Magyar Madártani Egyesület

